

Tudi Slovenija lahko izvaža demokracijo

GOSTUJOČI KOMENTAR

Robert Kristanc

ikt@finance.si

Ameriški lovec F22 raptor ima v trenutku pisanja tega članka 18.607 oboževalcev na Facebooku. Patrie ne najdem, a tudi če bi jo, sem skoraj prepričan, da bi bilo stanje števca klikov na »Like« dokaj borno. Klasičen »hardverski« tip izvoza demokracije, kakršnega poznajo ZDA, torej za Slovenijo ni najbolj primeren, a kljub mnogim nenavadnim pravilom, ki vladajo v Sloveniji, se najdejo zaključeni projekti, ki bi jih ponosen in pokončen narod lahko prodal po vsem svetu ter pri tem demokracijo širil celo na bolj human in manj boleč način.

Z domačim znanjem in trmoglavostjo do nagrade

Podjetje SRC, ki je še vedno v slovenski lasti in še vedno z domačim znanjem in iznajdljivostjo poskuša trmoglavo iz vsakega projekta narediti več in bolje, kot zahteva naročnik, je letos že drugič nosilec izvedbe projekta, nagrajenega s prestižno nagrado OZN UNPSA (UN Public Service Awards). Morda bi si kdo mislil, da gre za neko marginalno tekmovanje, vendar to ne drži – v letu 2012 se je za to nagrado potegovalo že 471 projektov iz 73 držav. Naš projekt informacijske podpore pri pripravi zakonodaje je v sekciji »Europe and North America« zasedel drugo mesto (ki si ga delimo s Kanado).

Projekt je bil v celoti izpeljan s slovenskim znanjem, iznajdljivostjo, inovativnostjo in vztrajnostjo. Državi je dal izjemno močno orodje e-demokracije, saj omogoča popolno integracijo sleherne zainteresirane ali splošne javnosti v postopke priprave zakonodaje, in to veliko prej, kot pridejo prvi predlogi v državni zbor.

Premalo jih ve, kaj imamo

Torej, če se za hip vrnemo na izhodišče – če Lockheed Martin in Boeing izvažata demokracijo na ameriški način, zakaj potem SRC ne bi mogel izvažati demokracije na slovenski način? Odgovor na to vprašanje je dokaj preprost – ker le malokdo v tej državi sploh ve, da imamo takšen sistem, integriran od zadnjega uradnika najbolj zakonite in nepomembne direktorije ali službe prek slehernega državljana do vlade in državnega zbora. Čeprav je bilo v ta projekt vloženo celo desetletje naporov in prepričevanj, je bilo le malo ljudi »na vrhu«, ki so poznali in razumeli njegov pomen in videli potencial v tej megalomanski integraciji sistemov. Seveda je bilo – kot je običaj v deželi, ki jo naprej žene bolj zavist kot sodelovanje – vedno na voljo dovolj takšnih, ki bi naredili vse, da se projekt zalomi.

Letošnje priznanje ni bilo prvo

Prestizžno nagrado Združenih narodov UNPSA je Slovenija prejela tudi leta 2009, tedaj v kategoriji »Izboljšanje zagotavljanja storitev v javnem sektorju«. Razlog za nagrado leta 2009 je bil sistem e-VEM – Vse na enem mestu za gospodarske družbe. Naročnik projekta je bilo ministrstvo za javno upravo, izvajalec pa, tako kot letos, prav SRC. Nagradi iz let 2009 in 2012 dokazujeta, da smo sposobni generirati odlične ideje in v celoti izpeljati takšne projekte, v katere na začetku sploh nihče noče resno verjeti.

Verjeti v cilj in biti odličen v svojem poslu je sicer v zadnjih letih pri projektih informatizacije, ki jih zastavi država, žal postalo manj pomembno kot nizka cena. Vsakič znova je vse bolj in bolj pomembno le to, da bo z razpisom, ponudbami in revizijami zadovoljnih čim več pravnih in da bo cena ponudnika tako nizka, da bo komaj še zadoščala za plači-

lo študentom in priučenim informatikom, ki bodo igrali vloge IKT-strokovnjakov za vodenje projekta, razvoj in testiranje. Vizija in odličnost v taksvet ne sodita. Programске rešitve, pod katere se v takem okolju podpiše podjetje, skozi leta neuglednega staranja in zanemarjanja postajajo prej negativna kot pozitivna referenca. V podjetju SRC smo tako že pred časom spoznali, da bomo dobre in uporabne produkte lahko delali le tako, da bomo predvsem sami sebi naročnik.

Veliko časa in energije za razvoj

V teh nekaj zadnjih letih, ki so jih zaznamovale ključne besede »kriza«, »racionalizacija« in »varčevanje«, smo v podjetju veliko časa in energije namenili razvoju programskih rešitev, ki ob dosledni uporabi lahko kar pomembno pripomorejo k manjši porabi proračunskega denarja. Razvili smo rešitev, ki visokemu državnemu uradniku v poljubnem trenutku in kjerkoli omogoča hiter dostop do vse zaledne dokumentacije prek tako preprostega iskalnika, kot je Google. Na ta način se v vsakem hipu lahko argumentirano odloča in preveri poljubna dejstva, zabeležena v zaledne dokumentacijske sisteme. Konfigurirali smo rešitve za skupinsko delo, ki uporabnikom v različnih delovnih skupinah na skrajno enostaven način omogočajo skupno rabo datotek, uporabo zasebnega »dropboxa«, neposredno komunikacijo, izmenjavo mnenj in osnutkov dokumentov, zbiranje idej in podobno.

Vse naše nove rešitve delujejo na osebnih računalnikih, tabličnih računalnikih in pametnih telefonih. V vse naše klasične zaledne sisteme smo integrirali elektronski podpis in že zgolj z uporabo te funkcije bi pri notranji izmenjavi dokumentacije v javnem sektorju vsak dan lah-

ko prihranili na tone papirja, kupe tiskalnikov, kartuš in ne nazadnje tudi kar lepe zneske, porabljene za poštino.

Izkoristimo nove rešitve

V obdobju vodenja boja proti krizi s tablo, napoljneno z rdečimi magnetki, za tehnične rešitve, ki lahko pomagajo pri racionalizaciji poslovanja, res ni bilo kaj dosti posluha. Mandat nove vlade se je začel tudi s praktičnim prikazom koristne rabe nove tehnologije. Upamo lahko le, da se vse skupaj ne bo končalo zgolj pri iPadu v rokah predsednika vlade in nekaj ministrov. Nove tehnologije in nove rešitve so namreč tu zato, da jih izkoristimo, zato, da siz njihovo pomočjo ustvarimo konkurenčne prednosti, poenostavimo, pospešimo in izboljšamo svoje poslovanje – tako v realnem kot v javnem sektorju.

► Robert Kristanc je svetovalec v podjetju SRC.

►► **Nove tehnologije so zato, da jih izkoristimo, zato, da si z njihovo pomočjo ustvarimo konkurenčne prednosti, poenostavimo, pospešimo in izboljšamo svoje poslovanje.**

Page: 13

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 731 cm2

2 / 2

NLB, vendar je bil Narat že konec leta 2010 imenovan za prvega menedžerja Save.

Zgodba z nekdanjim pomembnim bankirjem Hazabentom je še en kamenček v mozaiku škandalov slovenske bančne elite, ki je kljub milijardnim bančnim izgubam še vedno nedotakljiva.

Tudi v BS ne berejo poročila EK

V ponedeljek se je s sporočilom za javnost o razmerah v bančnem sistemu oglasila tudi Banka Slovenije (BS), kjer je opozorila na hitro rast slabih terjatev in pozvala k dokapitalizaciji bank v večinskem lastništvu države.

Očitno tudi centralni bankirji iz BS niso prebrali poročila EK iz minulega tedna, kjer piše, da je velika slabost Slovenije neustrezen in neučinkovit nadzor bančnega sistema, za katerega je odgovorna Banka Slovenije. Sicer bi naši bančni nadzorniki iz BS v kakšnem sporočilu za javnost končno priznali tudi svoj del odgovornosti za zdajšnjo bančno katastrofo.

Pred letom 2008, ko je bila v bančnem sistemu ustvarjena večina posojilnih tveganj, je BS vodil Mitja Gaspari, glavni nadzornik bančnega poslovanja pa je bil od leta 1997 do januarja 2008 Samo Nučič. Isti Nučič se je jeseni 2008 zaposlil v NLB, ko je bil šef NLB še vedno Kramar, bančnik, čigar poslovanje je Nučič dolga leta nadzoroval. Nučič je zdaj visoko na hierarhični lestvici NLB, saj je generalni sekretar banke.

Kdo bo naredil čistko v BS?

Spomnimo na Nučičeve besede na vrhuncu posojil-

ne ekspanzije iz februarja 2008, ko se je kot odhajajoči dolgoletni glavni nadzornik bančnega sistema v BS v intervjuju za Dnevnik pohvalil, da »banke dobro obvladujejo svoja tveganja. S slovenskim bančnim sistemom smo lahko zadovoljni.« (Dnevnik, 4. februarja 2008)

Velike izgube bančnega sistema in zlasti NLB po izbruhu krize so razkrile zmotnost Nučičeve ocene o dobrem bančnem obvladovanju tveganj pred letom 2008. Še več, zmotnost Nučičeve ocene iz februarja 2008 o dobrem bančnem obvladovanju tveganj je tudi dokaz, da je Banka Slovenije kot bančni nadzornik pred krizo slabo in neučinkovito nadzorovala nakopičena tveganja v bančnem sistemu. Kljub temu je ostala v letih po krizi nedotaknjena in še zdaj v svojih sporočilih za javnost brez minimalne samokritike vsem soli pamet, kaj je v bančnem sistemu prav in kaj ni. BS v svojem tradicionalnem slogu anemičnega bančnega nadzornika znova molči tudi o najnovejšem škandaloznem kadrovanju nekda-

njih vodilnih nadzornikov in bankirjev iz NLB Marinška in Hazabenta.

JJ je pogoltnil predvolilno obljubo

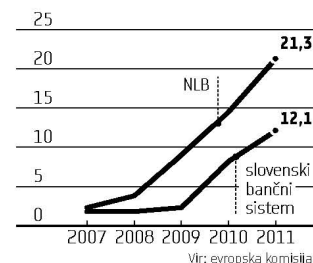
Evrsko območje je te dni na robu razpada zaradi velike bančne krize v Španiji, Slovenija pa pretresajo vedno novi bančni škandali, ki vodijo na isti kraj »bančnega zločina«, to je v NLB. Kadrovanje nekdanjih vodilnih nadzornikov in bankirjev iz NLB Marinška in Hazabenta sporoča, da je naša bančno-politična elita še vedno nedotakljiva.

Jutrišnji predlog na skupščini NKBM, da se za nadzornika banke imenuje član SDS Marinšek, ki je bil v času prve Janševe vlade glavni nadzornik NLB, prinaša tudi spoznanje, da je premier Janša pogoltnil pomembno predvolilno obljubo o kaznovanju ljudi, ki so odgovorni za slabe bančne naložbe zdaj potapljaajoče se NLB.

- ▶ Stanislav Kovač je ekonomist.
- ▶ Ocenite komentar, napišite svoje mnenje: www.finance.si/komentarji

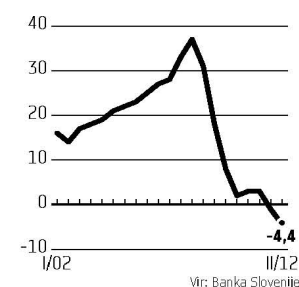
SLABE TERJATVE V NLB IN SLOVENSKEM BANČNEM SISTEMU

▶ leto 2011, v % vseh bančnih terjatev

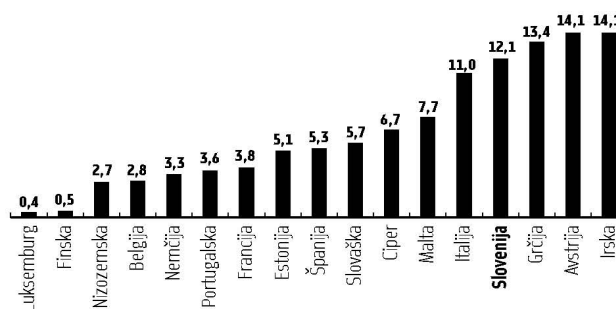
BANČNA POSOJILA NEBANČNEMU SEKTORJU

▶ medletna rast, v %

SLABE BANČNE TERJATVE V DRŽAVAH EVRSKEGA OBMOČJA

▶ leto 2011, v % vseh bančnih terjatev

Op.: podatki so za december 2011, za Nemčijo in Francijo december 2010. Slabe terjatve bank so tiste, ki jih bančni komitent poravnava z zamudami, daljšimi od 90 dni.

Vir: evropska komisija